

Agur, Espanya

No crec que hi hagi cap ciutadà d'aquest país amb dos dits de front que envegi el clima polític i social que viu el País Basc. Només cal haver passejat uns dies pels carrers d'Euskadi, ni que sigui fent turisme, per veure que la necessitat d'una pau justa que resolgui el conflicte polític de fons que hi ha plantejat es fa cada cop més urgent. Dit això, també crec que hi ha molts ciutadans d'aquest país que contempen si més no amb una certa perplexitat, quan no impotència, les successives millores en l'autogovern que aconsegueixen els nacionalistes bascos.

La comparació amb Catalunya és tan evitable com odiosa. Mentre el nostre país està encallat en la teranyina de l'harmonització autonòmica, recollint a més el rebuig de l'opinió pública espanyola malgrat "participar responsablement en la governabilitat de l'estat"; els nacionalistes bascos, després de *fer campana* al Senat, sopen amb el president del govern espanyol, i tornen al seu país amb la quota del concert econòmic congelat, la cessió dels impostos especials i el patrimoni històric. I sense que ningú els aixequi la veu.

Els dirigents de CiU, refusant tota possibilitat de comparació, han evidenciat la seva incomoditat. No és la primera vegada que passa. Ara fa un any, els nacionalistes bascos van signar un acord de governabilitat on ja es visualitzaven millor els aspectes de bilateralitat entre Euskadi i l'estat. CiU justifica aquest desequilibri recordant que es parteix de marcs legals diferents i que quan es va pactar el marc legal estatutari a Catalunya, el nacionalisme no era precisament la força majoritària. Per davant hi havia el PSC, el PSUC i la UCD. En canvi, a Euskadi, el nacionalisme ja era majoritari. D'acord, però aleshores dir això és tant com reconèixer que el marc legal que tenim és insuficient per garantir unes quotes mínimes d'autogovern. La pregunta ara és: si donat que el marc autonòmic es va pactar malament, no s'hagués pogut aprofitar els anys en què el nacionalisme ha governat còmodament a Catalunya amb majoria absoluta i ha disposat en diverses ocasions d'una força decisiva a

Madrid per demanar-ne una modificació? Potser no, potser calia tocar fons, fer evidents els límits del model per justificar davant l'opinió pública la necessitat d'un canvi. Però aleshores, l'altra pregunta és: plantejarà el nacionalisme majoritari a Catalunya un canvi de model? Encara no se sap.

Més enllà del seu contingut, l'acord entre el PNB i el govern popular també ha provocat reaccions sorprenents en el camp socialista. Aquesta vegada, la veu de Rodríguez Ibarra, sempre disposat a encapçalar la croada del greuge territorial, ha sonat amb menys estridència, tot i que la magnitud de l'acord és substancialment superior. A sobre, a la darrera reunió de l'executiva federal del PSOE, el president extremeny es va permetre el luxe de criticar els dirigents del PSC perquè havien retret a Pujol no negociar millor. Mentrestant, en la mateixa reunió, el líder dels socialistes bascos Ramón Jauregui aconsegueixia arrancar el compromís del PSOE de no oposar-se a l'acord. Josep A. Duran i Lleida es preguntava fa pocs dies on és el Ramón Jauregui del PSC. Certament, sembla que Jauregui gaudeix de més força a l'executiva del PSOE que els dirigents del PSC, que en el seu dia no van poder aturar els recursos d'inconstitucionalitat presentats per presidents au-

tonòmics socialistes contra la prudent cessió del 30% de l'IRPF. Si alguna virtut hauria de tenir per al PSC participar en les estructures de decisió del PSOE seria la de poder impedir actuacions contra els interessos de Catalunya o com a mínim, fer-s'hi sentir amb força. I massa sovint, malauradament, no se sent res.

L'incici de la cursa electoral per a les autonòmiques –si més no en el terreny de l'especulació presidencial– ens permetrà veure si les nostres forces polítiques ens presenten de cara a la propera legislatura una sortida a l'atzucac actual o simplement se'ns convidarà a romandre fatigadament en la recepta del cafè per a tots, tan estable com letal. En aquest segon cas, potser sí que serà millor deixar definitivament de mirar nord enllà, no fos cas que algun dia ens sorprenguessin, de sobte, amb un *Agur, Espanya!* Que vol dir adéu... ■

PERE MARTI

“Hi ha molts ciutadans d'aquest país que contempen amb una certa perplexitat, quan no impotència, les successives millores en l'autogovern que aconsegueixen els nacionalistes bascos.”